

Sygn. akt II AKa 261/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia SA Marta Urbańska (spr.)

Sędziowie: SA Beata Fenska-Paciorek

SA Sławomir Steinborn

Protokolant: Anna Bogdańska

przy udziale Prokuratora Prokuratury (...) w G. A. B.

po rozpoznaniu w dniach 15 września i 27 września 2022 r.

sprawy:

skazanego A. L. s. W., ur. (...) w G. (1)

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 20 maja 2022 r.,

sygn. akt **II K 97/21**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. R. z Kancelarii Adwokackiej we W. kwotę 288,00 (dwieście osiemdziesiąt osiem) złotych brutto tytułem wynagrodzenia za obronę skazanego świadczoną z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	AKa 261/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1CZĘŚĆ WSTĘPNA**0.1Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

wyrok łączny Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 20 maja 2022 r., sygn. akt II K 97/21

0.1Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.1Granice zaskarżenia**0.0.1Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

o.o.1Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

o.1Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

o.1Ustalenie faktów

o.o.1Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.	A. L.	Wybitnie negatywna opinia z ZK	Opinia o skazanym	
o.o.1Fakty uznane za nieudowodnione				

o.1Ocena dowodów

o.o.1Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
2.1.1.1.	Opinia o skazanym	Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i uzyskał aktualną opinię o skazanym, która nie budzi wątpliwości, co do jej wiarygodności. Wynika z niej, iż zachowanie A. L. zarówno przed osadzeniem w izolacji, jak i w zakładzie karnym jest naganne. Posiadał negatywną opinię w miejscu zamieszkania. Źle układały się również jego	

relacje z najbliższymi. A. L. używał przemocy fizycznej wobec matki, za co został skazany prawomocnym wyrokiem. Nadużywał alkoholu i pod jego wpływem niszczył sprzęty domowe, był agresywny i wulgarny. Zążywał też narkotyki. Swoim zachowaniem stwarzał poczucie ciągłego zagrożenia. W Niemczech podejmował prace dorywcze. Wyrokiem Sądu Krajowego w Neuruppin z dnia 30 maja 2018 r. został on skazany za przestępstwa stanowiące odpowiednik zbrodni z art. 280 § 2 k.k. i występku z art. 157 § 1 k.k. Skazany używając noża zmusił pokrzywdzonego do opuszczania pojazdu, mimo że ten się bronił, a następnie dokonał jego zaboru. Bezpośrednio po tym ruszył samochodem do tyłu i szarpnął pojazdem stojącego przy otwartych drzwiach pokrzywdzonego, poprzez co został on rzucony na inny stojący pojazd. Nadto Sąd uwzględnił popełnienie występku z art. 177 k.k. i z art. 178 k.k. Sąd w Niemczech wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności. Oskarżony był w związku z tym tymczasowo aresztowany 14.11.2017 r. do dnia 30.11.2017 r., a następnie od 19.01.2018 r. Gdy toczyło się postępowanie w sprawie dokonania zbrodni kwalifikowanego rozboju i w związku z tym A. L. był pozbawiony wolności jeszcze przed uprawomocnieniem się wyroku Sądu Krajowego w Neuruppin dokonał on kolejnego przestępstwa: w dniu 26 sierpnia 2018 r. około godz. 14.30 podłożył ogień – zapalając papier i koc – w celi więziennej w jakiej sam przebywał i sam też zgłosił alarm przeciwpożarowy. Został za to skazany Sądu Rejonowego w Bad Freienwalde z dnia 22 stycznia 2021 r. na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo, które

wyczerpuje znamiona art. 288 § 1 k.k. Jak wskazał Sąd niemiecki zachowanie skazanego motywowane było frustracją oraz dążeniem do stworzenia okazji do przeniesienia skazanego do innej placówki. A. L. po przetransportowaniu do ZK do W. orzeczoną karę pozbawienia wolności odbywa w systemie zwykłym. Mimo motywacji ze strony wychowawcy nie jest zainteresowany odbywaniem dalszej części kary w systemie programowego oddziaływania. Zachowanie skazanego zostało ocenione przez administrację ZK jako wybitnie negatywne. Nie zawsze przestrzega ustalonego porządku wewnętrznego, wobec przełożonych nie zawsze przyjmuje postawy regulaminowe. Wśród współosadzonych funkcjonuje w sposób właściwy. Był karany dyscyplinarnie za uderzenie taboretami w drzwi celi mieszkalnej. Łącznie karany był dyscyplinarnie 2 razy. Nagradzany nie był. Nie jest zainteresowany podjęciem pracy, nie uczestniczy w programach resocjalizacji. Jest krytycznie ustosunkowany do popełnionych czynów. Prognoza kryminologiczno-społeczna jest negatywna. Proces resocjalizacji skazanego się nie zakończył, jego postawa wymaga dalszego kształtowania oraz niwelowania deficytów, które związane są z charakterem popełnionych czynów przestępczych.

**1STANOWISKO SĄDU
ODWOŁAWCZEGO WOBEC
ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i
wniosków**

Lp.

Zarzut

	<p>błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na wyrażeniu błędnego przekonania (punkt I wyroku), iż zachodzą przesłanki- na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym na 23.06.2020 r. do wymierzenia w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności, przejętych do wykonania w RP wymienionych w pkt 2 i 2 wyroku, kary łącznej w orzeczonej wysokości, co nastąpiło w drodze nieuzasadnionego nadania prymatu prawu unijnemu nad prawem krajowym, które nie pozwala na to rozstrzygnięcie</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
	<p>W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut postawiony przez skarżącego nie jest zasadny, gdyż orzeczenie kary łącznej przez Sąd Okręgowy nie nastąpiło w drodze nieuzasadnionego nadania prymatu prawu unijnemu nad prawem krajowym, ale w wyniku zastosowania wykładni opartej na uwzględnieniu wyroku Trybunału Sprawiedliwości (który w swej treści powołuje się na inne orzeczenia TS w podobnych sprawach wskazując na pewną utrwaloną już linię orzeczniczą w tym zakresie). Należy zaznaczyć, że każdy sąd krajowy zobowiązany jest ustalić ewentualną niezgodność przepisów krajowych z prawem UE. Czyni to samodzielnie albo poprzez zwrócenie się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym. Ta druga sytuacja może mieć miejsce, jeśli owa niezgodność nie jest oczywista. Sąd nie ma bowiem obowiązku zwrócenia się z wnioskiem o wydanie orzeczenia wstępnego, jeżeli prawidłowe stosowanie tego przepisu jest tak oczywiste, że nie pozostawia</p>	

miejsca na jakiegokolwiek racjonalne wątpliwości co do rozstrzygnięcia postawionego pytania (W. Gontarski, Różnicowanie podatników przy odmowie naliczenia i wypłaty odsetek od nadpłaty podatku w świetle wykładni prounijnej. Glosa do wyroku NSA z dnia 4 listopada 2015 r., II FSK 1185/15 , LEX/el. 2016). W niniejszej sprawie konieczne jest podkreślenie, że na tle obowiązywania art. 85 § 2 k.k. (pierwotnie art. 92a k.k., następnie art. 85 § 4 k.k.) powstała wątpliwość, czy jego literalna wykładnia winna być interpretowana jako zakaz wydania wyroku łącznego obejmującego skazania orzeczone mocą wyroków wydanych w Polsce oraz w innych państwach członkowskich, ale uznanych w celu wykonania w Polsce, gdyż wykładnia zapisów decyzji ramowych 2008/675/WSiSW i 2008/909/WSiSW zdaje się temu sprzeciwiać. W związku z tym Sąd Okręgowy w G. skorzystał z możliwości wystąpienia z pytaniem prejudycjalnym, gdy przed sądem tym zawisła sprawa o wydanie wyroku łącznego obejmującego dwie kary pozbawienia wolności: karę orzeczoną przez sąd niemiecki, która zgodnie z zapisami rozdziału 66 g k.p.k. została przejęta do wykonania w Polsce i karę orzeczoną przez Sąd Okręgowy w G.. W sprawie tej skazany, wnosząc o wydanie wyroku łącznego, podniósł argument, że ze względu na fakt, iż z uwagi na to, że wyrok sądu niemieckiego został przejęty do wykonania w Polsce, zachodzą przesłanki do wydania wyroku łącznego, który należy wydać na zasadzie pełnej absorpcji. Sąd wG. jako sąd odsyłający wskazał, że rozstrzygnięcia wymaga problem, czy właściwe przepisy

decyzji ramowych 2008/675/WSiSW i 2008/909/WSiSW stwarzają możliwość, aby wyrok łączny wydany w Polsce mógł obejmować kary orzeczone w tym państwie członkowskim i kary orzeczone w innym państwie członkowskim, które zostały przejęte do wykonania w Polsce. Sąd odsyłający, wyjaśniając procedurę polską w zakresie wydania wyroku łącznego, wskazał, że wyrok kończący to postępowanie znajduje się „na pograniczu orzekania merytorycznego i wykonawczego” oraz że obejmuje on kary orzeczone wyrokami, które się uprawomocniły, w celu dokonania „korekty” reakcji prawnej na popełnione przestępstwa, które potencjalnie mogłyby być przedmiotem jednego postępowania. Tym samym sąd dokonuje „racjonalizacji karania”. Sąd odsyłający podkreślił jednocześnie, że wydanie wyroku łącznego nie stanowi ingerencji w poszczególne wyroki jednostkowe. Wyrok łączny nie podważa stwierdzenia winy sprawcy danego przestępstwa, które zostało zawarte w wyroku merytorycznym. W ocenie sądu odsyłającego uwzględnienie w ramach wyroku łącznego z jednej strony kar orzeczonych w jednym państwie członkowskim przejętych do wykonania w innym państwie członkowskim i z drugiej strony kar orzeczonych w tym właśnie państwie członkowskim pozwala na dokonanie oceny całej działalności przestępczej sprawcy, wobec którego orzeczono kilka kar, co – zdaniem tego sądu – służy budowie „wspólnej przestrzeni sprawiedliwości”. Mając potrzebę wykładni decyzji ramowych w kontekście wydania wyroku łącznego, sąd odsyłający wystąpił do Trybunału z pytaniami prejudycjalnymi. W wyroku

Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 kwietnia 2021 r., sygn. akt C-221/19 (AV) orzekł, że wyrokiem łącznym można objąć nie tylko kary orzeczone przez organy państwa wydającego taki wyrok, ale również kary orzeczone w innych państwach UE pod warunkiem zachowania ram określających wydanie takiego wyroku przewidzianych w art. 8 ust. 2-4 decyzji ramowej 2008/909 o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności. Dokonując wykładni art. 8 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909, Trybunał wskazał, że właściwy organ państwa wykonującego wyrok może dostosować karę orzeczoną w państwie wydającym wyrok tylko wtedy, gdy wymiar tej kary jest niezgodny z prawem państwa wykonującego i jeżeli przekracza ona maksymalny wymiar kary przewidziany w prawie tego państwa za przestępstwo tego samego rodzaju. Wymiar tak orzeczonej kary nie może być niższy niż maksymalny wymiar kary przewidziany w prawie państwa wykonującego za przestępstwa tego samego rodzaju. Trybunał wskazał również, że w przypadku, gdy kara orzeczona w państwie wydającym ze względu na jej rodzaj jest niezgodna z prawem państwa wykonującego, to komentowany przepis daje właściwemu organowi tego państwa możliwość dostosowania kary do jej rodzaju lub środka przewidzianego za podobne przestępstwa zgodnie z prawem tego państwa. Możliwość taka istnieje jednakże przy zachowaniu warunku, że dostosowana kara odpowiada możliwie najściślej karze orzeczonej w państwie wydającym. Ta ostatnia kara nie może zostać przekształcona w karę pieniężną. Z art. 8 ust. 4 decyzji ramowej 2008/909 wynika

ponadto, że dostosowanie kary nie może spowodować zaostrzenia kary orzeczonej w państwie wydającym pod względem rodzaju lub czasu trwania. W ocenie Trybunału wykładnia art. 8 ust. 2–4 decyzji ramowej 2008/909 wskazuje, że można wyrokiem łącznym objąć jedną lub więcej kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innych państwach członkowskich, które są wykonywane na podstawie tej decyzji ramowej w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany wyrok łączny pod warunkiem, że wyrok ten nie prowadzi do dostosowania wymiaru lub rodzaju wspomnianych kar, wykraczającego poza ścisłe granice wskazane powyżej. Z kolei dokonując wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 Trybunał stwierdził, że uwzględnienie w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych uprzednio w innym państwie członkowskim jest możliwe tylko wówczas, gdy nie powoduje naruszenia, uchylecia ani rewizji ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie karne tych uprzednich wyroków skazujących ani prowadzi do podjęcia jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem, które to wyroki powinny być uwzględniane w formie, w jakiej zostały wydane.¹ Mając na uwadze treść cytowanego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy we Włocławku uznał, że treść art. 85 § 2 k.k. (uprzednio art. 85 § 4 k.k.) nie sprzeciwia się połączeniu wyroków orzeczonych w Niemczech, a przejętych stosownie do zapisów rozdziału 66g do wykonania w Polsce.

0.1Moc wiążąca wyroków Trybunału Sprawiedliwości

W pierwszej kolejności skarżący kwestionuje moc wiążącą wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE wydanego w trybie art. 267 TFUE (dalej: Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej).

Jeśli chodzi o związanie wyrokami wydanymi na skutek zwrócenia się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem prejudycjalnym, to należy zważyć, co następuje:

Procedura prejudycjalna ma na celu zachowanie jednolitości wykładni prawa unijnego dokonywanej przez sądy krajowe stosujące prawo unijne. Jest to forma współpracy TSUE i sądów krajowych państw członkowskich. Organy sądowe danego państwa członkowskiego zyskują uprawnienia wynikające z art. 267 TFUE z chwilą przystąpienia do UE (w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej od 1.05.2004 r.). Od tego momentu TSUE jest właściwy do wydawania orzeczeń prejudycjalnych na wniosek sądów (polskich), które jednocześnie mają obowiązek stosować się do skutków wyroków zgodnie z ich treścią. Natomiast z faktu, że warunkiem przystąpienia do UE jest przejęcie przez nowe państwa całego *acquis communautaire*, a więc także całości orzecznictwa TSUE wynika, iż faktycznie sądy krajowe są obowiązane do znajomości i stosowania całego dorobku orzeczniczego TSUE od chwili powstania wyroków, a więc także tych wydanych w okresie przedakcesyjnym².

Moc wiążąca i obowiązek wykonania wyroku wstępnego przez sąd kierujący pytanie do TSUE nie budzą obecnie wątpliwości. Natomiast potencjalny

precedensowy charakter i moc wyroków wstępnych erga omnes budzą kontrowersje wśród praktyków i doktryny³.

Nie ulega wątpliwości, że sąd krajowy rozpatrujący sprawę, w której TS rozstrzygnął wiążąco zagadnienie prawne, jest związany mocą wyroku, także w tym zakresie, w jakim TSUE wypowiedział się poza ramami zadanych pytań (jeśli dane kwestie w ogóle mają zastosowanie w sprawie). Orzecznictwo TS jednoznacznie wskazuje, iż jeżeli sąd krajowy uzna potrzebę zastosowania prawa unijnego, to obowiązany jest wydać wyrok w pełni zgodnie z otrzymaną od TS odpowiedzią. Wyrok ten wiąże w całym postępowaniu głównym, jeśli dany sąd nie zada nowego pytania. Jak wskazano w cytowanym artykule P. Dąbrowskiej-Kłosińskiej poglądy doktryny i praktyków odnoszące się do autorytetu orzeczenia wstępnego, wydanego przez TS na podstawie art. 267 TFUE, dla sądów krajowych rozpatrujących późniejsze sprawy – gdzie pojawia się podobne zagadnienie prawa unijnego – od początku istnienia Wspólnoty Europejskiej, a następnie Unii Europejskiej, pozostają niejednolite. Nie istnieje więc zgodność opinii w odniesieniu do zakresu, natury prawnej i definicji skutków wyroków wstępnych TS, jednakże w zasadzie wszyscy autorzy przyznają – wprost lub pośrednio, że skutki orzeczenia wykraczają poza ramy postępowania w sprawie, w której został wydany taki wyrok. Sąd Apelacyjny odsyła w tym miejscu do przeglądu poglądów zaprezentowanych w tym artykule. Należy jednakże przytoczyć wprost, iż kwestia wpływu i mocy wiążącej poprzedniego wyroku prejudycjalnego Trybunału Sprawiedliwości, ustalającego

wykładnię prawa Unii Europejskiej, na rozstrzygnięcie przez sąd krajowy nowej podobnej sprawy, pomiędzy innymi stronami, gdzie kwestia prawa unijnego pozostaje „materialnie identyczna”, pojawiła się wyraźnie po raz pierwszy w sprawie *Da Costa*⁴ i związana jest z orzecznictwem **doktryną *acte éclairé***, która ma swój rodowód we francuskim prawie proceduralnym. Sprawa ta dotyczyła unijnego prawa celnego. Sąd holenderski krajowy skierował do TS pytanie prawne o identycznej treści jak pytanie, które ten sam sąd skierował wcześniej w innej zawisłej przed nim sprawie. Powielenie pytania nastąpiło z uwagi na fakt, że był to sąd ostatniej instancji. TS stwierdził wówczas, że: „(...) trzeci akapit art. 177 TWE [obecnie art. 267 TFUE - przyp. aut.] bezwarunkowo wymaga, by sądy lub trybunały państw członkowskich, od których orzeczenie przysługują na podstawie prawa krajowego zwyczajne środki zaskarżenia (...), kierowały do TS każdą kwestię wykładni [prawa unijnego - przyp. aut.], podniesioną w sprawach zawisłych przed nimi. Jednakże doniosłość (authority) wykładni już określonej w wyroku TS zapadłym na podstawie art. 177 TWE [obecnie art. 267 TFUE - przyp. aut.], może pozbawić ten obowiązek praktycznego celu i sensu. Jest tak w szczególności w wypadku, gdy podniesiona kwestia jest przedmiotowo identyczna (materially identical) jak pytanie, na które już TS odpowiadał w podobnej sprawie”. Wobec tego sądy ostatnich instancji zostały zwolnione z obowiązku kierowania do TS pytań prawnych w sytuacji, gdy istniało już orzecznictwo TS, w którym Trybunał odpowiadał na identyczne pytania prawne sądów krajowych. Należy podkreślić, że było to

zwolnienie sądów ostatniej instancji z obowiązku kierowania pytań prawnych. W żadnym wypadku nie odebrano im prawa do kierowania takich pytań do TS. Zawsze istnieje bowiem możliwość, że TS, biorąc pod uwagę okoliczności konkretnej sprawy, udzieli innej odpowiedzi na skierowane pytanie prawne. Stanowisko Trybunału Sprawiedliwości w tej sprawie zainicjowało w prawie unijnym system podobny do systemu precedensu znanego w tradycji krajów anglosaskich.

Reguła określona w wyroku w sprawie *Da Costa en Schaake* została następnie rozwinięta w wyroku z dnia 6 października 1982 r. w sprawie 283/81, *CILFIT p. Ministry of Health*, ECR 1982, s. 3415. Wyrok ten zapadł na skutek pytania prawnego włoskiego Najwyższego Sądu Kasacyjnego. W odpowiedzi na pytanie prawne TS rozpoczął swój wywód od przytoczenia zasad określonych w wyroku w sprawie *Da Costa*. Następnie rozwinął go, formułując **doktrynę *acte clair***, czyli doktrynę prawa jasnego. Sędziowie stwierdzili, że: „ten sam skutek [brak obowiązku kierowania pytaniem prawnym przez sąd ostatniej instancji], co do zakresu obowiązku określonego w art. 177 ust. 3 [obecnie art. 267 ust. 3 TFUE - przyp. aut.], może powstać, gdy wcześniejsze decyzje Trybunału dotyczyły tej samej kwestii prawnej, niezależnie od typu procedury, w której wydano te decyzje, nawet jeśli zadane pytania nie były ściśle identyczne”. Tym samym Trybunał pozwolił na to by sądy krajowe ostatniej instancji nie były obowiązane do kierowania pytań prawnych dotyczących wykładni prawa UE, jeśli jego istniejące orzecznictwo pozwoliłoby uznać to

prawo za „objaśnione”. Wcześniejsze wyroki mogą stać się źródłem wiedzy o wykładni prawa unijnego i wiążącą wskazówką dla sądów państw członkowskich podczas rozstrzygania sporów wymagających odniesienia się w jakikolwiek sposób do jego przepisów. Poza modyfikacją doktryny *acte éclairé*, TS zwolnił sądy krajowe ostatniej instancji z obowiązku kierowania do niego odesłań prejudycjalnych, gdy przepis unijny jest jasny (doktryna *acte clair*). Dany sąd krajowy musi jednak wziąć pod uwagę fakt, iż prawo unijne obowiązuje w wielu równoważnych wersjach językowych. Zanim zrezygnuje on z zadania pytania prawnego na podstawie art. 267 TFUE musi upewnić się, czy dany przepis jest równie jasny dla Trybunału i dla sądów z innych państw członkowskich⁵

Należy dodać, że formalnie sąd krajowy nigdy nie jest pozbawiony możliwości skierowania do TS „własnego” pytania prejudycjalnego, jednak sąd kierując pytanie prejudycjalne, powinien przytoczyć nowy argument lub wskazać nowe okoliczności, w przeciwnym razie TS może po prostu powtórzyć poprzedni wyrok, na co wprost zezwala art. 104 par. 3 Regulaminu Proceduralnego. Innymi słowy, Sąd Apelacyjny podziela stanowisko, iż raz dokonana interpretacja pozwala sądom na odwołanie się do poprzedniego wyroku Trybunału Sprawiedliwości.⁶

Pomimo różnych uzasadnień wielu autorów uznaje twierdzenie, że orzeczenia prejudycjalne mają *de facto* charakter precedensowy, co potwierdza dotychczasowe funkcjonowanie

swoistego precedensu unijnego, który pozwala na zapewnienie jednolitości stosowania prawa oraz rozwój całego europejskiego porządku prawnego. Orzeczenie TSUE nie wpływa wprawdzie na obowiązywanie przepisu prawa krajowego i nie wywołuje skutku erga omnes, a znaczenie orzeczenia TSUE dla innych postępowań wynika z doktryny wyżej opisanych. Procedura odesłania prejudycjalnego jest kluczowym elementem systemu sądowiczego ustanowionego w traktatach, ponieważ poprzez ustanowienie dialogu między sądami, zwłaszcza między Trybunałem a sądami państw członkowskich, ma ona na celu zapewnienie jednolitej wykładni prawa Unii i umożliwienie tym samym zapewnienia jego spójności, pełnej skuteczności i autonomii oraz wreszcie odrębnego charakteru prawa ustanowionego w traktatach. Trybunał Sprawiedliwości nie występuje jako kolejny sąd w toku postępowania instancyjnego. Raczej został wyposażony w jurysdykcję, która ma uzupełniać i wspomagać sędziów krajowych rozstrzygających sprawy z elementem unijnym.⁷

Podsumowując: zdaniem Sądu Apelacyjnego nie można zatem rozumować w sposób tak uproszczony, jak zrobił to skarżący w niniejszej sprawie. Nie ulega wątpliwości, że orzeczenie TSUE o wykładni jest wiążące dla sądu, który zwrócił się z pytaniem prejudycjalnym. Związanie to jednak obejmuje nie tylko sąd, który zwrócił się z pytaniem, lecz także wszystkie sądy krajowe orzekające w danej sprawie (np. w wyższej instancji lub instancji ponownej). Ten sam sąd krajowy (lub inny sąd orzekający w tej samej sprawie)

w tym samym postępowaniu może jednak po raz kolejny zwrócić się o wydanie orzeczenia prejudycjalnego w kwestii wykładni jeśli pojawią się nowe okoliczności i argumenty. Orzeczenie TSUE choć nie ma skutku erga omnes i nie stanowi ono formalnego precedensu o skutkach wykraczających poza sprawę, w związku z którą zostało wydane i wobec osób trzecich to jego skuteczność wynika z zacytowanych powyżej doktryn⁸.

0.2 Wykładnia art. 85 § 2 k.k.

W ocenie Sądu Apelacyjnego poprawnie Sąd Okręgowy dokonał zatem wykładni art. 85 § 2 k.k. zgodnie z prawem unijnym, które było przecież podstawą uchwalenia tego przepisu. Termin "wykładnia zgodna z prawem unijnym" oznacza zastępowanie wykładni językowej przepisów prawa krajowego, wykładnią celowościową tych przepisów, ale cel dekodujemy z prawa unijnego.⁹ Przypomnieć należy, że decyzje ramowe były instrumentem prawnym dawnego III filara, którego przedmiotem była współpraca w zakresie wymiaru sprawiedliwości oraz spraw wewnętrznych. Stanowiły główny środek służący – zgodnie z art. 34 ust. 2 lit. b) Traktatu z Maastricht – zbliżaniu przepisów ustawowych i wykonawczych porządków prawnych państw członkowskich. Wiązały one państwa członkowskie w odniesieniu do rezultatu, który miał być osiągnięty, pozostawiając jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków mających temu służyć. Czyniło je to podobnymi do dyrektyw – państwa członkowskie zobowiązane były dokonać implementacji w określonym terminie, za

pomocą aktów prawa powszechnie obowiązującego. Tym, co od dyrektyw je różniło, był brak możliwości wywołania przez nie skutku bezpośredniego (nie mogły być samodzielnym źródłem praw i obowiązków jednostek). Ponadto nie przewidziano możliwości wyegzekwowania implementacji decyzji ramowych przez państwa członkowskie. Jednak w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości wprowadzono obowiązek państw członkowskich zapewnienia decyzjom ramowym efektywności, jako wynikający m.in. z zasady lojalności wobec UE oraz obowiązku prounijnej wykładni prawa krajowego. Stosownie do wymogów zasady lojalności (art. 10 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, dalej jako TWE) obowiązkiem ustawodawcy krajowego jest osiągnięcie rezultatu decyzji ramowej, a także zapewnienie skuteczności tworzonemu przez nią instrumentowi współpracy. Stosując prawo krajowe, sądy krajowe zobowiązane są zatem dokonywać jego wykładni w miarę możliwości w świetle brzmienia i celu decyzji ramowej, tak aby osiągnąć przewidziany w niej skutek¹⁰. Obowiązek wykładni zgodnej przestaje obowiązywać w chwili, gdy prawo krajowe nie może być zastosowane w sposób, który doprowadziłby do rezultatu zgodnego z celem wytyczonym przez decyzję ramową. Innymi słowy, zasada ta nie może stanowić podstawy do dokonywania wykładni prawa krajowego contra legem. Zasada ta wymaga jednak, aby w odpowiednim przypadku sąd krajowy wziął pod uwagę całokształt prawa krajowego celem dokonania oceny, w jakim stopniu prawo to może zostać zastosowane w

taki sposób, który nie prowadziłby do rezultatu sprzecznego z celem wytyczonym przez decyzję ramową.¹¹

Mając na uwadze powyższe należy zaznaczyć, iż racje ma skarżący, iż art. 85 § 2 k.k. (a wcześniej art. 92a k.k. i art. 85 § 4 k.k.) zostały wprowadzone do kodeksu karnego w ramach dostosowania przepisów kodeksu do decyzji ramowej Rady 2008/674/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. Prokurator twierdzi jednak, że w ramach implementacji tej decyzji (zwanej decyzją o recydywie europejskiej) celem ustawodawcy z pewnością było wyłączenie możliwości objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych wyrokami wydanymi w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Miało to zapewnić realizację z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675, zgodnie z którym uwzględnienie w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych uprzednio w innym państwie członkowskim nie może skutkować naruszeniem, uchYLENIEM ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie karne tych uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem, które to wyroki powinny być uwzględniane w formie, w jakiej zostały wydane. Przy tym, zdaniem skarżącego, gdyby ustawodawca chciał, by spod tego zakazu wyłączone byłyby wyroki wydane w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej to obecnie art. 85 § 2 k.k. otrzymałby brzmienie takie, jak w pierwotnym projekcie (druk sejmowy nr 2393 z dnia 15.05.2014 r.) tj. „karą łączną nie obejmuje się kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114

a k.k., chyba że zostały one przejęte do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej”, co jednakże nie nastąpiło. Ustawodawca zaś pomimo dokonywania kolejnych nowelizacji art. 85 kodeksu karnego pozostał przy regulacji: „Karą łączną nie obejmuje się kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114a.”. Argumentacja prokuratora opiera się zatem na prostej wykładni językowej, jego zdaniem poparta została wykładnią autentyczną¹². Zdaniem Sądu Apelacyjnego wykładnia ta (o charakterze statycznym), na tle niniejszej sprawy jest niewystarczająca, gdyż prowadzi do wyniku nie uwzględniającego celów decyzji ramowych – 2008/675 oraz 2008/909.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że nie są znane motywy zmiany projektu – a konkretnie art. 1 pkt 47 projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw. Istotnie druk sejmowy nr 2393 przewidywał jego brzmienie następująco: „§ 4. Karą łączną nie obejmuje się kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114a, chyba że zostały one przejęte do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej”, a już w dniu 6.11.2014 r. podczas posiedzenia Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach w trakcie dyskusji nad tą zmianą projektu nie przedstawiono głębszej analizy usunięcia zapisu: „chyba, że zostały one przejęte do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej”, które - jak wskazuje sam skarżący zostało uznane przez Dariusza Kalę¹³ za rozwiązanie właściwsze i w istocie - jak wskazuje orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości¹⁴ - zgodne w celami implementowanych

dyrektyw: zarówno 2008/675 (gdzie uchwalana była treść art. 92a k.k.), jak i 2008/909.

Jak wynika z pełnego zapisu przebiegu posiedzenia Komisji Nadzwyczajnej do spraw w kodyfikacjach (nr 78) z dnia 6.11.2014 r. Dyrektor departamentu MS Tomasz Darkowski stwierdził jedynie : " Poprawka do pkt 47 dotyczy tak naprawdę wyłączenia możliwości obejmowania węzłem kary łącznej wyroków wydanych w państwach Unii Europejskiej. To wiąże się z prawidłową implementacją decyzji ramowej 2008/909. Po prostu nie dopuszcza ona możliwości pełnej ingerencji merytorycznej w orzeczoną karę, dlatego musimy zastosować ten przepis szczególnie." W pisemnym uzasadnieniu projektu również brak jest bliższej analizy tej zmiany.¹⁵

Trzeba jednakże podkreślić również, iż art. 85 § 2 k.k. zastąpił uchwalony w 2011 art. 92a k.k. Wówczas treść tego artykułu została uchwalona w związku z potrzebą implementacji decyzji ramowej 2008/675/WSiSW. W projekcie ustawy wprowadzającej przepis art. 92 a k.k. wskazywano, że: „Sposób uwzględnienia orzeczenia zagranicznego nie może powodować naruszenia, uchylecia ani rewizji tego orzeczenia ze strony państwa prowadzącego postępowanie (art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW). Dotyczy to zarówno postanowień zawartych w samym orzeczeniu skazującym, jak również decyzji towarzyszących jego wykonaniu. Zakaz naruszenia zagranicznego orzeczenia skazującego odnosi się również do wydania wyroku łącznego obejmującego kary orzeczone wyrokiem krajowym oraz

orzeczeniem zagranicznym. Połączenie kar orzeczonych różnymi wyrokami stanowi zmianę (modyfikację odpowiedzialności karnej) w zakresie kary. Wyrok łączny jest bowiem nowym wyrokiem skazującym, a więc orzeczeniem (merytorycznym) rozstrzygającym w kwestii kary (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29.11.2006 r. I KZP 26/06 OSNKW 2006/12/109). Wprawdzie cytowane orzeczenie Sądu Najwyższego zapadło w oparciu o analizę przepisów art. 13 Konwencji o przekazywaniu osób skazanych, sporządzonej w Strasburgu dnia 21 marca 1983 r. oraz art. 19 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach karnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 19 kwietnia 1990 r., tym niemniej z cytowanych przepisów wynika, iż do zmiany lub uchylenia obcego wyroku skazującego właściwe jest prawo państwa wydania. Analogicznie w art. 3 ust. 3 decyzji ramowej wyłączono możliwość uwzględnienia wyroku skazującego, gdyby miało to prowadzić do jego naruszenia, uchylenia lub rewizji ze strony państwa prowadzącego kolejne postępowanie. Z tego względu objęcie kary orzeczonej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej węzłem kary łącznej w polskim postępowaniu karnym prowadziłoby do naruszenia orzeczenia zagranicznego, to zaś byłoby sprzeczne z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej. Zważywszy na to, że do wymiaru kary łącznej w ramach wyroku łącznego znajdują zastosowanie materialnoprawne przesłanki orzeczenia kary łącznej, wynikające z rozdziału IX Kodeksu karnego, uwzględnienie

kary orzeczonej w orzeczeniu skazującym wydanym w innym państwie członkowskim mogłoby prowadzić do naruszenia tego wyroku. Dlatego proponowany art. 92a k.k. wyłącza taką możliwość.”¹⁶

Nie ulega zatem wątpliwości, iż zakaz łączenia wyroków wydanych przez polski sąd karny oraz sąd innego państwa Unii Europejskiej, który został wprowadzony ustawą z dnia 20 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz ustawy - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. nr 48, poz. 245), był wynikiem implementowania przez Polskę decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW) z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględnienia w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii. Przypomnieć jednak należy, iż cytowana decyzja ramowa dotyczyła tzw. recydywy europejskiej. Jak wskazują komentatorzy nowelizacji z 20 stycznia 2011 r. jednym z celów Unii Europejskiej jest stworzenie Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości, czemu służyć ma m.in. wzajemne uznawanie orzeczeń sądowych. W pkt 33 konkluzji z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere z 15–16.10.1999 r. zasadę wzajemnego uznawania określono mianem „kamienia węgielnego” współpracy sądowej w UE zarówno w sprawach cywilnych, jak i karnych. Następnie 29.11.2000 r. Rada UE przyjęła program działań mający na celu wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych. Przewidywał on „przyjęcie co najmniej jednego instrumentu prawnego ustanawiającego zasadę, zgodnie z którą sąd jednego

z państw członkowskich musi mieć możliwość uwzględniania prawomocnych wyroków karnych zapadłych w sądach innych państw członkowskich – **w celu oceny uprzedniej karalności sprawcy i ewentualnego stwierdzenia ponownego popełnienia przez niego przestępstwa oraz w celu określenia rodzaju kary i zasad jej wykonywania.** Poszerzenie sfery wzajemnego uznawania orzeczeń o kolejne dziedziny współpracy karnej przewidziane zostało w Programie haskim z 2004 r. Wskazano w nim m.in., że wzmacnianie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości wymaga innowacyjnego podejścia do wymiany informacji transgranicznych między organami ścigania. W tym celu Komisja Europejska opracowała w styczniu 2005 r. Białą Księgę dotyczącą wymiany informacji o wyrokach karnych oraz ich skutkach dla Unii (dalej jako Biała Księga). Biała Księga dokonała przeglądu warunków obiegu i wykorzystania informacji dotyczących wyroków skazujących na terytorium UE oraz wskazała, jako dwa kierunki przyszłych działań, poprawę wymiany informacji oraz analizę jej skutków, **w szczególności dla zapobiegania nowym przestępstwom.** W pkt 35 Białej Księgi wskazano, że orzeczenie skazujące wydane w jednym państwie członkowskim może rodzić skutki także w innym państwie. Komisja 30.03.2005 r. przedstawiła projekt decyzji ramowej Rady w sprawie uwzględniania między państwami członkowskimi UE wyroków skazujących w przypadku nowego postępowania karnego. W uzasadnieniu projektu wskazano, że niemożność przypisania

równoważnych skutków orzeczeniu wydanemu w innym państwie członkowskim jest sprzeczna z zasadą wzajemnego uznawania. Stwarza bowiem nierówne warunki dla obywateli Unii w przypadku nowych postępowań sądowych, uzależniając ich sytuację procesową od państwa, w którym postępowania są prowadzone. Komisja zaproponowała zmianę tej sytuacji poprzez wprowadzenie mechanizmu uwzględniania orzeczeń, mającego charakter mieszany. Miał się on opierać na uwzględnianiu obcych wyroków, nie zaś na ich uznawaniu i wykonaniu.

17

Ważne dla wykładni w niniejszej sprawie są zatem motywy 2, 5-8 i 14 decyzji ramowej 2008/675, które mają następujące brzmienie:

'(2) W dniu 29 listopada 2000 r. Rada przyjęła, zgodnie z konkluzjami z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere, program działań mający na celu wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych [...], przewidujący »przyjęcie co najmniej jednego instrumentu prawnego ustanawiającego zasadę, **zgodnie z którą sąd jednego z państw członkowskich musi mieć możliwość uwzględniania prawomocnych wyroków karnych zapadłych w sądach innych państw członkowskich - w celu oceny uprzedniej karalności sprawcy i ewentualnego stwierdzenia ponownego popełnienia przez niego przestępstwa oraz w celu określenia rodzaju kary i zasad jej wykonywania**«.

[...]

(5) Powinna zostać potwierdzona zasada, zgodnie z którą wyrok skazujący zapadły w innych państwach członkowskich powinien w danym państwie członkowskim **wiązać się ze skutkami równoważnymi skutkom wynikającym z wyroków skazujących wydanych przez jego własne sądy zgodnie z prawem krajowym, niezależnie od tego, czy skutki te uznawane są w prawie krajowym za skutki faktyczne czy proceduralne lub materialne skutki prawne.** Niniejsza decyzja ramowa nie ma jednak na celu dokonania harmonizacji skutków przypisywanych przez różne prawodawstwa krajowe istnieniu uprzednich wyroków skazujących, więc obowiązek uwzględniania uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich istnieje wyłącznie w takim zakresie, w jakim na mocy prawa krajowego uwzględnia się uprzednie krajowe wyroki skazujące.

(6) W odróżnieniu od innych instrumentów celem niniejszej decyzji ramowej **nie jest wykonywanie w jednym państwie członkowskim orzeczeń sądowych wydanych w innych państwach członkowskich, lecz umożliwienie wiązania skutków z uprzednimi wyrokami** skazującymi zapadłymi w jednym państwie członkowskim w toku nowego postępowania karnego w innym państwie członkowskim w zakresie, w jakim na mocy prawa krajowego tego drugiego państwa członkowskiego uwzględnia się uprzednie krajowe wyroki skazujące.

[...]

(7) Skutki wyroku skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim powinny być na etapie przygotowawczym, sądowym i wykonawczym postępowania karnego **równoważne skutkom orzeczenia krajowego.**

(8) Jeżeli w trakcie postępowania karnego toczącego się w państwie członkowskim dostępne są informacje na temat uprzedniego wyroku skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim, w miarę możliwości należy nie dopuszczać do tego, **by dana osoba była traktowana w mniej korzystny sposób, niż gdyby uprzedni wyrok skazujący był wyrokiem krajowym.**

Powyższe oznacza, że celem decyzji ramowej w sprawie recydywy europejskiej **nie jest wykonanie** orzeczenia zapadłego w innym państwie członkowskim, lecz jego uwzględnienie na etapie postępowania przygotowawczego, sądowego i wykonawczego **w związku z popełnieniem innego czynu** niż objęty tym orzeczeniem, **z konsekwencjami równoważnymi skutkom wiążącym się z uprzednimi wyrokami skazującymi, zapadłymi w państwie prowadzącym nowe postępowanie.** Chodzi mianowicie o to, by w procesie prowadzonym przez państwo członkowskie w związku z popełnieniem przez sprawcę nowego przestępstwa, można było uwzględniać skutki wynikające z wcześniejszego wydania wyroku skazującego przez inne państwo członkowskie UE.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok łączny jest instytucją, której

celem jest racjonalizacja kar już prawomocnie wymierzonych. Koncepcja łączenia kar wymierzonych za przestępstwa pozostające w zbiegu nie wynika jednak z potrzeby łagodzenia skutków wielokrotnego wymiaru kary, tylko z konieczności uczynienia funkcji karania efektywną. Możliwa redukcja skumulowanej represji karnej pozostaje jedynie sposobem osiągnięcia takiego rezultatu. Kara łączna nie jest też reakcją karną na wielość przestępstw popełnionych zanim zapadł pierwszy chociażby nieprawomocny wyrok skazujący za którekolwiek z nich. Stanowi tylko prawną formę reagowania na skutki wielokrotnego skazania w określonych przez ustawę warunkach zbiegu przestępstw. Zatem wyrok łączny jest instrumentem racjonalnej polityki karnej i to tylko w takim zakresie, jaki wyznaczają przyjęte przez ustawę zasady łączenia kar i granice wymiaru kary łącznej. Nie może też kara łączna określać rodzaju konsekwencji, jaki nie wynikałby z żadnej z kar wymierzonych za przestępstwa pozostające w zbiegu albo z wyraźnego postanowienia ustawy¹⁸. Według Dariusza Kali istota kary łącznej sprowadza się do swoistej syntezy kar (środków karnych) orzeczonych za poszczególne przestępstwa, pozostające w zbiegu realnym, pozwalając na właściwą ocenę całokształtu czynów, a przez ich pryzmat również samego sprawcy. Stanowi ona narzędzie racjonalnej polityki karnej, pozwalając na wymierzenie jednolitej kary będącej, z jednej strony, sprawiedliwą odpłatą, z drugiej zaś strony, karą właściwie uwzględniającą aspekt prewencyjny.¹⁹ Niewątpliwie aktualne pozostaje także utrwalone orzecznictwo, zgodnie z którym

decydujące znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma właśnie wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary i to w zakresie prewencji ogólnej, jak i indywidualnej.²⁰ Zgodzić należy się przy tym z poglądem, że instytucja kary łącznej służy racjonalizacji wykonania kar pochodzących z różnych skazań - zgodnie z aktualizowanymi na bieżąco celami tychże kar.²¹

Przy orzekaniu kary łącznej badane są przede wszystkim relacje zachodzące pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, objętymi tymże skazaniem. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy łączy te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa, objęte tym wyrokiem. W aspekcie przedmiotowym związek zbiegających się realnie przestępstw wyrażają kryteria przedmiotowe poszczególnych przestępstw, a to bliskość czasowa ich popełnienia (największa - gdy czyny przestępcze popełniane są równocześnie lub bezpośrednio po sobie), osoby pokrzywdzonych (największa ścisłość związku zachodzi, gdy kilkoma przestępstwami pokrzywdzono tę samą osobę), rodzaj naruszonego dobra prawnego (im bardziej zbliżone dobra, tym większa bliskości przestępstw, zatem największa przy tożsamości dóbr), sposób działania sprawcy itd. W aspekcie podmiotowym chodzi o motywy bądź pobudki stymulujące sprawę, rodzaj i formę winy, zamiaru, itd. Na wymiar kary łącznej w wyroku łącznym istotny

wpływ ma również zachowanie się skazanego w zakładzie karnym albo w środowisku, w którym znajduje się po prawomocnym skazaniu poszczególnymi wyrokami. Celowość karania, bez czego kara nie byłaby sprawiedliwa, uzasadnia uwzględnienie okoliczności zaszłych po wymierzeniu tych kar, a w tym zachowania skazanego w trakcie wykonania kar. Słuszność natomiast wymaga, by wydając wyrok łączny **nie brać ponownie pod uwagę okoliczności przyjętych jako przesłanki wymiaru kary w sprawach poprzednio prawomocnie osądzonych.**

Institucja kary łącznej dotyczy więc tylko tych wyroków, co do których po stronie państwa członkowskiego istnieje kompetencja do ich wykonania, tj. kształtowania na bieżąco celów, jakie orzeczona prawomocnie kara ma spełnić wobec skazanego. W ocenie Sądu Apelacyjnego interpretując zatem zakaz wynikający pierwotnie z art.92a k.k., a będący implementacją decyzji ramowej 2008/675/WSiSW, a następnie powtórzony w art. 85 § 4 k.k. i obecnie w art. 85 § 2 k.k., a będący – w zamyśle ustawodawcy implementacją decyzji ramowej 2008/909/WSiSW o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności - w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (jak należy wnioskować z uzasadnienia projektu nowelizacji zawartego w druku sejmowym nr 2393 cz.1 oraz stanowiska przedstawionego podczas prac komisji kodyfikacyjnej z dnia 6.11.2014 r.), należy mieć na uwadze, że dotyczyć on będzie tylko wyroków wydanych w innych państwach członkowskich

Unii Europejskiej, które nie są wykonywane zgodnie z polskim kodeksem karnym. Zdaniem Sądu Apelacyjnego taki wniosek należy wysnuć mając na uwadze również treść przepisów rozdziału 66g kodeksu postępowania karnego. Są one bowiem wyrazem implementacji tej samej dyrektywy 2008/909/WSiSW. Zgodnie zaś z art. 611tg § 6 k.p.k., jeżeli przepisy rozdziału 66g k.p.k. nie stanowią inaczej, przy wykonywaniu przejętych do wykonania orzeczeń skazujących innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na karę pozbawienia wolności stosuje się przepisy prawa polskiego. Odpowiada to regule przewidzianej w art. 17 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW, który stanowi, że wykonanie kary podlega prawu państwa wykonującego. Wynika z powyższego, że przejętą do wykonania karę pozbawienia wolności wykonuje się w taki sam sposób jak karę orzeczoną przez polski sąd, a więc zgodnie z przepisami Kodeksu karnego wykonawczego i innych obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej aktów prawnych. Wniosek powyższy znajduje potwierdzenie także w treści art. 244 k.k.w. Podkreślić należy, że chodzi tu nie tylko o kwestie natury techniczno-organizacyjnej, dotyczące osadzenia i pobytu skazanego w zakładzie karnym, lecz o wszelkie reguły mające zastosowanie do wykonania kary, tak jakby kara ta została orzeczona przez polski sąd. Z przepisów decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW, zwłaszcza z art. 17 ust. 1, wynika jasno, że chodzi tu również o tak istotne kwestie jak zasady dotyczące np. warunkowego przedterminowego zwolnienia – instytucji uregulowanej w części ogólnej kodeksu karnego.²²

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wyrok Trybunału Sprawiedliwości, na który powołał się Sąd orzekający w niniejszej sprawie również potwierdza tę wykładnię.

W ocenie Sądu Odwoławczego jeżeli zatem wyrok państwa członkowskiego Unii został prawomocnie przejęty do wykonania zgodnie z przepisami rozdziału 66g k.p.k., to tym samym należy uznać, że w tym zakresie może on być objęty również wyrokiem łącznym, który obejmuje tylko kary już prawomocnie orzeczone, a zatem na etapie ich wykonania.

Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości w cytowanym wyroku C-221/19: „Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że w prawie polskim wyrok łączny musi zostać wydany, jeżeli spełnione są przesłanki orzeczenia kary łącznej, obejmującej kilka kar orzeczonych w wyrokach, które się uprawomocniły. Wynika z niego również, że wyrok łączny **nie wpływa na dokonane w tych wyrokach skazujących stwierdzenie winy, które jest prawomocne, lecz modyfikuje wymiar orzeczonej kary lub kar** . . . Trybunał Sprawiedliwości brał również pod uwagę, że wyrok łączny, taki jak będący przedmiotem postępowania głównego, **polegający na zamianie na jedną nową karę jednej lub kilku kar orzeczonych wcześniej wobec zainteresowanego, siłą rzeczy prowadzi do korzystniejszego dla zainteresowanego wyniku.** Po wydaniu kilku wyroków skazujących wobec zainteresowanego można bowiem orzec karę łączną, której wymiar

jest niższy niż sumowane poszczególne kary z wcześniejszych osobnych orzeczeń. W takim wypadku sądowi przysługuje **pewna swoboda oceny przy określaniu wysokości kary poprzez uwzględnienie sytuacji lub osobowości zainteresowanego czy też okoliczności łagodzących lub obciążających. W tych okolicznościach taki wyrok łączny należy odróżnić od środków służących wykonaniu kary pozbawienia wolności**²³. Uwzględnienie orzeczenia nie może jednak prowadzić do naruszenia, uchylecia ani rewizji pierwotnego orzeczenia (art. 3 ust. 3 i ust. 4 decyzji ramowej w sprawie recydywy europejskiej). Trybunał Sprawiedliwości miał na uwadze, że do zakazu tego odnoszą się dwa motywy preambuły decyzji ramowej w sprawie recydywy europejskiej. Zgodnie z motywem 14, naruszenie wyroku zachodzi wtedy, gdy według prawa krajowego danego państwa członkowskiego kara nałożona uprzednim wyrokiem zostaje zaliczona na poczet innej kary lub włączona do innej kary, która ma być następnie wykonana, **w zakresie, w jakim pierwszy wyrok nie został jeszcze wykonany lub w jakim jego wykonanie nie zostało przekazane drugiemu państwu członkowskiemu**. Oznacza to, że naruszenie wyroku nie może dotyczyć orzeczeń, których wykonanie zostało przekazane drugiemu państwu członkowskiemu. Zdaniem Sądu Apelacyjnego przy interpretacji znowelizowanego wówczas art. 92a k.k. (a obecnie 85 § 2 k.k.) nie można więc abstrahować od brzemienia i celów decyzji ramowej z sprawie recydywy

europiejskiej (2008/675/WSiSW), której celem nie było wyłączenie wyroków państw Unii Europejskiej przejętych do wykonania w RP od objęcia ich węzłem kary łączne, ale uwzględnianie skutków ich wydania podczas orzekania o odpowiedzialności karnej w związku z popełnieniem nowego przestępstwa. Decyzja ramowa 2008/675/WSiSW miała na celu, zgodnie z jej art. 1 ust. 1, określenie warunków, na jakich wyroki skazujące w rozumieniu art. 2 tej decyzji ramowej wydane wcześniej w jednym państwie członkowskim wobec danej osoby należy uwzględnić w nowym postępowaniu karnym wszczętym w innym państwie członkowskim przeciwko tej samej osobie, za inne czyny (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 25; z dnia 5 lipca 2018 r., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, pkt 27). ***Jak wynika z motywu 2 tej decyzji ramowej, jej celem jest umożliwienie oceny uprzedniej karalności danej osoby.*** Zdaniem Sądu Apelacyjnego w tym kontekście traktowanie wyroku łącznego, jako wyroku skazującego na nową karę jest niewłaściwe. Wyrok łączny ma za zadanie nie skazywanie, ale wymierzanie – na określonym etapie wykonania – kary łącznej w miejsce co najmniej dwóch kar jednostkowych, zgodnie z aktualizowanymi na bieżąco celami tychże kar.²⁴ Podkreślenia wymaga, że wydanie konkretnego wyroku łącznego nie jest więc naruszeniem, uchylem ani rewizją pierwotnego orzeczenia. Kara jednostkowa wymierzona w skazującym wyroku jednostkowym nie zostaje przez wymierzenie kary łącznej naruszona, uchylona lub

zmieniona i nadal wywołuje ona takie same skutki, jeżeli chodzi o ocenę uprzedniej karalności danej osoby. Trzeba mieć bowiem na uwadze, że wymierzenie kary łącznej w żaden sposób nie powoduje zmian w jednostkowych wyrokach skazujących, w tym także odnośnie wymierzonych tam kar jednostkowych. Na etapie wykonania kary może być wszak wydanych wiele wyroków łącznych, a żaden z nich nie jest modyfikacją wyroku jednostkowego, a jedynie reakcją na zmieniającą się sytuację skazanego w postępowaniu wykonawczym.

Należy zauważyć, że odnośnie uznawania i wykonywania wyroków wydana została decyzja ramowa w sprawie przekazywania skazanych – tj. decyzja ramowa 2008/909/WSISW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności. Decyzja ta zaś przewiduje, iż w przypadku uznania wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności, zapadłego w innym państwie członkowskim, państwo wykonania staje się właściwe do jego wykonania, a tym samym przekazany wyrok traktowany jest jak orzeczenie krajowe. Wykonanie kary podlega bowiem – jak wspomniano – prawu państwa wykonania (art. 17 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie przekazywania skazanych), państwo wydania traci zaś prawo do wykonania kary z chwilą przystąpienia do jej wykonania przez państwo wykonujące (art. 22 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie przekazywania skazanych). Z sytuacją taką mamy właśnie do czynienia w niniejszej sprawie i

do niej właśnie odnosi się również wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie C-221/19, na który - w ocenie Sądu Apelacyjnego - słusznie powołał się Sąd meriti. Trybunał Sprawiedliwości wypowiedział się jednoznacznie, że wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r w sprawie uwzględnienia w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w związku z jej motywem 14 należy dokonywać w ten sposób, że zezwala on na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonym wyrokiem zapadłym względem zainteresowanego w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany ten wyrok łączny, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które są wykonywane na podstawie decyzji ramowej 2008/909, zmienionej decyzją ramową 2009/299, w pierwszym państwie członkowskim, pod warunkiem przestrzegania we wspomnianym wyroku łącznym warunków i ograniczeń wynikających z art. 8 ust. 2-4, art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 z późn. zm. z odniesieniem do tych ostatnich kar.

Natomiast celem decyzji ramowej 2008/675/WSiSW **nie jest wobec tego, jak wskazano cytowanym już jej motywie 6, wykonywanie w jednym państwie członkowskim orzeczeń sądowych wydanych w innych państwach członkowskich**²⁵. Ma ona na

celu zapewnienie, jak wynika z jej motywów 5-8, aby każde państwo członkowskie wiązało z uprzednimi wyrokami skazującymi zapadłymi w innym państwie członkowskim skutki prawne równoważne skutkom prawnym, jakie wiążą się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi zgodnie z jego prawem krajowym.

Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, iż zgodnie z tym celem art. 3 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej 2008/675/WSiSW, w świetle jej motywu 5, nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, po pierwsze, że w toku nowego postępowania karnego wszczętego względem danej osoby zostaną uwzględnione wcześniejsze wyroki skazujące zapadłe względem niej za inne czyny w innym państwie członkowskim, które to wyroki są znane dzięki stosownym instrumentom wzajemnej pomocy prawnej lub instrumentom wymiany informacji pochodzących z rejestrów karnych - w zakresie, w jakim zgodnie z prawem krajowym uwzględniane są wcześniejsze krajowe wyroki skazujące - oraz po drugie, że będą się z nimi wiązały skutki równoważne skutkom wiążącym się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi, zgodnie z prawem krajowym, niezależnie od tego, czy skutki te uznawane są za skutki faktyczne, czy proceduralne lub materialne skutki prawne. Artykuł 3 ust. 2 decyzji ramowej 2008/675 uściśla, że taki obowiązek ma zastosowanie do postępowania przygotowawczego, sądowego i wykonawczego, w szczególności w odniesieniu do mających zastosowanie przepisów postępowania, w tym przepisów dotyczących kwalifikacji przestępstwa, rodzaju i wymiaru

kary oraz przepisów dotyczących wykonania orzeczenia²⁶. Trybunał orzekł też, że decyzja ramowa 2008/675/WSiSW ma zastosowanie do postępowania krajowego mającego na celu wymierzenie, do celów wykonania, łącznej kary pozbawienia wolności uwzględniającej karę wymierzoną danej osobie przez sąd krajowy, a także karę wymierzoną w uprzednim wyroku skazującym wydanym przez sąd innego państwa członkowskiego przeciwko tej samej osobie za inne czyny.

W tym właśnie kontekście, zgodnie z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 uwzględnienie w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych uprzednio w innym państwie członkowskim **nie może skutkować naruszeniem, uchyleciem ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie karne tych uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem, które to wyroki powinny być uwzględniane w formie, w jakiej zostały wydane** (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 44; z dnia 5 lipca 2018 r., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, pkt 39). Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości w tym względzie motyw 14 decyzji ramowej 2008/675 uściśla, że '**naruszenie**' wyroku lub jego wykonania w rozumieniu jej art. 3 ust. 3 ma miejsce między innymi 'wtedy, gdy zgodnie z prawem krajowym drugiego państwa członkowskiego kara nałożona uprzednim wyrokiem zostaje zaliczona na poczet innej kary lub włączona do innej

kary, która ma być następnie w skuteczny sposób wykonana, w zakresie, w jakim pierwszy wyrok nie został jeszcze wykonany lub w jakim jego wykonanie nie zostało przekazane drugiemu państwu członkowskiemu. Zatem z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 w związku z jej motywem 14 wynika wobec tego, że po pierwsze, sytuacje, w których wymierzana jest kara łączna , **nie są jako takie wyłączone z zakresu stosowania tej decyzji ramowej** , a po drugie, orzeczenie kary łącznej **może naruszać** uprzedni wyrok skazujący lub jego wykonanie, jeżeli pierwszy wyrok skazujący nie został jeszcze wykonany lub nie został przekazany do drugiego państwa członkowskiego w celu wykonania.

W konsekwencji: w sytuacji gdy uprzedni wyrok skazujący, zapadły w pierwszym państwie członkowskim, **został przekazany i uznany, zgodnie z decyzją ramową 2008/909, w celu jego wykonania w drugim państwie członkowskim, to okoliczność, że wspomniany wyrok skazujący został tam uwzględniony w celu wydania wyroku łącznego nie może skutkować 'naruszeniem' tego wyroku** czy jego wykonania **ani jego 'uchyleniem' czy 'rewizją'** w rozumieniu art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW, o ile przestrzega się we wspomnianym wyroku łącznym warunków i ograniczeń wynikających z art. 8 ust. 2-4, art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909/WSiSW w odniesieniu do omawianej kary.

Trzeba bowiem wskazać, iż to właśnie w artykule 3 ust. 1 i 3 decyzji ramowej 2008/909 wskazano jako

cel określenie zasad, zgodnie z którymi państwo członkowskie, aby ułatwić resocjalizację osoby skazanej, uznaje wyrok i wykonuje karę. Warunki uznania wyroku i wykonania kary zostały określone w art. 8 ust. 2-4. Artykuł 8 decyzji ramowej 2008/909 ustanawia tym samym w ust. 2-4 ściśle warunki dotyczące dostosowania przez właściwy organ państwa wykonującego kary orzeczonej w państwie wydającym, które stanowią jedyne wyjątki od ciężącego na tym organie, na mocy art. 8 ust. 1 tej decyzji ramowej, zasadniczego obowiązku uznania przekazanego mu wyroku i niezwłocznego podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu wykonania kary, której wymiar i rodzaj odpowiadają wymiarowi i rodzajowi przewidzianym w wyroku wydanym w państwie wydającym²⁷.

Trybunał Sprawiedliwości UE orzekł nadto w wyroku sygn. akt C-221/19, iż wykładni art. 17 ust. 1 i 2 decyzji ramowej 2008/909/WSiSW należy dokonywać w ten sposób, **że zezwala on**, aby wyrok łączny obejmował jedną lub więcej kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innych państwach członkowskich, które są wykonywane na podstawie tej decyzji ramowej w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany wyrok łączny, o ile jest przestrzegany przewidziany w ust. 2 obowiązek zaliczenia pełnego okresu pozbawienia wolności już odbytego w stosownym wypadku przez osobę skazaną w państwie wydającym na poczet całkowitego okresu kary pozbawienia wolności, która ma zostać odbyta w państwie wykonującym.

Co się tyczy art. 19 decyzji ramowej 2008/909, po pierwsze, jego ust. 1 stanowi, że zarówno państwo

wydające, jak i państwo wykonujące mogą postanowić o amnestii lub zastosować ulaskawienie. Jak wynika z art. 21 lit. f) tej decyzji ramowej, amnestia i ulaskawienie kończą wykonywanie kary. **Tymczasem przedmiotem wyroku łącznego, takiego jak opisany w pkt 25 i 26 niniejszego wyroku, nie jest zakończenie wykonywania kary.** Po drugie, zgodnie z art. 19 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 jedynie państwo wydające może rozstrzygać wnioski o rewizję wyroku nakładającego karę lub środek w postaci pozbawienia wolności, które mają być wykonane zgodnie z tą decyzją ramową w innym państwie członkowskim. **Tymczasem ani celem, ani skutkiem wyroku łącznego, takiego jak opisany w pkt 25 i 26 niniejszego wyroku, nie może być dokonanie rewizji kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innych państwach członkowskich, które są wykonywane na mocy omawianej decyzji ramowej w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany wyrok łączny.** Artykuł 19 ust. 2 wskazuje, że jedynie państwo wydające może rozstrzygnąć wnioski o rewizję wyroku nakładającego karę, która ma być wykonana zgodnie z niniejszą decyzją ramową. Z powyższego wynika, że wykładni art. 19 decyzji ramowej 2008/909 należy dokonywać w ten sposób, że **zezwała on, aby wyrok łączny obejmował jedną lub więcej kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innych państwach członkowskich, które są wykonywane na podstawie tej decyzji ramowej w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany wyrok łączny,**

o ile wyrok ten nie prowadzi do rewizji tych kar.

W świetle powyższego, w ocenie Sądu Apelacyjnego należy stwierdzić, iż Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej wykładni art. 85 § 2 k.k. uznając w obliczu wykładni dokonanej w wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 kwietnia 2021 r. C-221/19, iż jego treść nie wyklucza objęciem wyrokiem łącznym kar przejętych do wykonania na podstawie przepisów stanowiących implementację decyzji ramowej 2008/909/WSiSW, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW”, o ile dotyczą one kar przejętych do wykonania i spełniających warunki wymienione w cytowanym orzeczeniu TSUE28. Zdaniem Sądu Apelacyjnego postąpienie Sądu Okręgowego nie oznacza odstąpienia od wykonania dyspozycji art. 85 § 2 k.k., ale dokonanie wykładni tego przepisu. Egzegeza ta opiera się nie tylko na wykładni literalnej, ale uwzględnia również cele decyzji, które zostały implementowane właśnie poprzez wprowadzenie do polskiego porządku prawnego w 2011 r. art. 92a k.k. (pierwotnie, obecnie art. 85 § 4 k.k.), a następnie rozdziału 66g do k.p.k. Wykładnia ta odbiega od stosowanej dotychczas wykładni autentycznej, która nie brała pod uwagę faktu, iż przejęte do wykonania wyroki innych państw członkowskich nie są ani naruszane, ani uchylane, ani też zmieniane w drodze rewizji na skutek objęcia kar jednostkowych w nich wymierzonych węzłem kary łącznej. Zdaniem Sądu Apelacyjnego uzasadnione są zatem wątpliwości, czy wprowadzenie art. 92a kodeksu karnego (obecnie art. 85 § 2 k.k.) było konieczne dla implementacji

do polskiego porządku prawnego decyzji ramowej nr 2008/675/WSiSW²⁹. Z pewnością jednak skoro został on uchwalony w wyniku realizacji celów – najpierw decyzji ramowej 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r., a następnie decyzji ramowej 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. – to nie można interpretować jego treści sprzecznie z tymi celami. Dlatego uprawnione jest wywiedzenie w oparciu m. in. o wykładnię systemową, że zakaz sformułowany w literalnie w art. 85 § 2 k.k. nie dotyczy kar jednostkowych, orzeczonych pierwotnie w wyrokach państw członkowskich, które na mocy prawomocnych postanowień wydanych na podstawie przepisów rozdziału art. 66g k.p.k. zostały przejęte do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej. Fakt, iż dookreślenie „chyba że zostały one przejęte do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej”, został usunięty z projektu w trakcie procesu legislacyjnego nie oznacza, jeszcze, że celem ustawodawcy nie było ostatecznie osiągnięcie, poprzez obecne brzmienie art. 85 § 2 k.k. rezultatu zgodnego z wskazaniem w/w decyzji ramowych. Sąd Apelacyjny stoi bowiem na stanowisku, iż o ile karą łączną nie można objąć kar wymierzonych wyrokami skazującymi, o których mowa w art. 114a k.k., tj. prawomocnymi orzeczeniami skazującymi za popełnienie przestępstw wydanych przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, to już możliwe jest objęcie węzłem kary łącznej, kar jednostkowych przejętych do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej, w wymiarze określonym postanowieniem wydanym na podstawie przepisów art. 66g k.p.k.

Interpretacja tak jest możliwa na podstawie art. 85 § 2 k.k. w zw. z art. 611 tg § 1 i 6 k.p.k.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego rację ma skarżący jedynie w zakresie, w którym kwestionuje uzasadnienie wymiaru kary łącznej, jako matematyczne zsumowanie kar jednostkowych wymierzonych w orzeczeniach podlegających łączeniu. Rację ma Prokurator wskazując, iż przepisy prawa dopuszczają również kumulację kar jednostkowych pozbawienia wolności, jednakże taka decyzja winna być poprzedzona zgromadzeniem odpowiedniego materiału dowodowego i jego analiza w tym kierunku w ramach swobodnej oceny dowodów. Automatyzm Sądu Okręgowego, który w tym zakresie powołał się jedynie na treść decyzji nie jest prawidłowe. Sąd I instancji błędnie zinterpretował orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości twierdząc, iż połączenie kar na zasadzie innej niż kumulacja będzie stanowiło rewizję kar przejętych do wykonania. Jak wskazano już powyżej w sytuacji gdy uprzedni wyrok skazujący, zapadły w pierwszym państwie członkowskim, ***został przekazany i uznany, zgodnie z decyzją ramową 2008/909, w celu jego wykonania w drugim państwie członkowskim, to okoliczność, że wspomniany wyrok skazujący został tam uwzględniony w celu wydania wyroku łącznego nie może skutkować 'naruszeniem' tego wyroku*** czy jego wykonania ***ani jego 'uchyleniem' czy 'rewizją' w rozumieniu*** art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675, o ile przestrzega się we wspomnianym wyroku łącznym warunków i ograniczeń

wynikających z art. 8 ust. 2-4, art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 w odniesieniu do omawianej kary. Zatem Sąd Okręgowy uznając dopuszczalność objęcia wyrokiem łącznym kar przejętych do wykonania winien dokonać analizy wspomnianych warunków i ograniczeń, a następnie – w przypadku stwierdzenia, że nie stoją one na przeszkodzie orzeczeniu kary łącznej – orzec ją biorąc pod uwagę dyrektywy wskazane w art. 85 i 86 k.k.

W związku z tym Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i uzyskał aktualną opinię o skazanym. Wynika z niej, iż zachowanie A. L. zarówno przed osadzeniem w izolacji, jak i w zakładzie karnym jest naganne. Posiadał negatywną opinię w miejscu zamieszkania. Źle układały się również jego relacje z najbliższymi. A. L. używał przemocy fizycznej wobec matki, za co został skazany prawomocnym wyrokiem. Nadużywał alkoholu i pod jego wpływem niszczył sprzęty domowe, był agresywny i wulgarny. Zażywał też narkotyki. Swoim zachowaniem stwarzał poczucie ciągłego zagrożenia. W Niemczech podejmował prace dorywcze. Wyrokiem Sądu Krajowego w Neuruppin z dnia 30 maja 2018 r. został on skazany za przestępstwa stanowiące odpowiednik zbrodni z art. 280 § 2 k.k. i występku z art. 157 § 1 k.k. Skazany używając noża zmusił pokrzywdzonego do opuszczania pojazdu, mimo że ten się bronił, a następnie dokonał jego zaboru. Bezpośrednio po tym ruszył samochodem do tyłu i szarpnął pojazdem stojącego przy otwartych drzwiach pokrzywdzonego, poprzez co został on rzucony na inny stojący pojazd. Nadto Sąd uwzględnił popełnienie występku z art. 177

k.k. i z art. 178 k.k. Sąd w Niemczech wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności. Oskarżony był w związku z tym tymczasowo aresztowany 14.11.2017 r. do dnia 30.11.2017 r., a następnie od 19.01.2018 r. Gdy toczyło się postępowanie w sprawie dokonania zbrodni kwalifikowanego rozboju i w związku z tym A. L. był pozbawiony wolności jeszcze przed uprawomocnieniem się wyroku Sądu Krajowego w Neuruppin dokonał on kolejnego przestępstwa: w dniu 26 sierpnia 2018 r. około godz. 14.30 podłożył ogień – zapalając papier i koc – w celi więziennej w jakiej sam przebywał i sam też zgłosił alarm przeciwpożarowy. Został za to skazany Sądu Rejonowego w Bad Freienwalde z dnia 22 stycznia 2021 r. na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo, które wyczerpuje znamiona art. 288 § 1 k.k. Jak wskazał Sąd niemiecki zachowanie skazanego motywowane było frustracją oraz dążeniem do stworzenia okazji do przeniesienia skazanego do innej placówki. A. L. po przetransportowaniu do ZK do W. orzeczoną karę pozbawienia wolności odbywa w systemie zwykłym. Mimo motywacji ze strony wychowawcy nie jest zainteresowany odbywaniem dalszej części kary w systemie programowego oddziaływania. Zachowanie skazanego zostało ocenione przez administrację ZK jako wybitnie negatywne. Nie zawsze przestrzega ustalonego porządku wewnętrznego, wobec przełożonych nie zawsze przyjmuje postawy regulaminowe. Wśród współosadzonych funkcjonuje w sposób właściwy. Był karany dyscyplinarnie za uderzenie taboretą w drzwi celi mieszkalnej. Łącznie karany był dyscyplinarnie

2 razy. Nagradzany nie był. Nie jest zainteresowany podjęciem pracy, nie uczestniczy w programach resocjalizacji. Jest krytycznie ustosunkowany do popełnionych czynów. Prognoza kryminologiczno-społeczna jest negatywna. Proces resocjalizacji skazanego się nie zakończył, jego postawa wymaga dalszego kształtowania oraz niwelowania deficytów, które związane są z charakterem popełnionych czynów przestępczych.

Powyższe oznacza, że Sąd Apelacyjny nie znalazł żadnych podstaw do wymierzenia skazanemu kary łącznej na zasadzie absorpcji. Czyny, których A. L. się dopuścił miały zupełnie odmienny charakter. Jeden z nich był zbrodnią przeciwko mieniu i życiu oraz przeciwko komunikacji. Był to czyn o wysokiej szkodliwości społecznej, związany z użyciem znacznej przemocy oraz użyciem niebezpiecznego narzędzia. Drugie przestępstwo, to występki przeciwko mieniu, którego skazany dopuścił się będąc tymczasowo aresztowany w pierwszej ze spraw. Zachowanie skazanego cały czas było naganne. A. L. po dokonaniu zbrodni o wysokiej szkodliwości społecznej i osadzony w izolacji zdecydował się na dokonanie kolejnego czynu zabronionego tylko w tym celu, aby stworzyć okazję do przeniesienia do innej placówki. Obecnie jego zachowanie również jest wybitnie naganne. Sąd Apelacyjny nie znalazł zatem żadnych podstaw do zastosowania wobec A. L. zasady absorpcji i opierając się na zasadzie kumulacji uznał, że merytoryczne rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest słuszne.

Zarzut

<p>3.2.</p>	<p>błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na wyrażeniu błędnego przekonania (pkt 1 wyroku), iż zachodzą przesłanki do połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności przejętych do wykonania w RP wymienionych w pkt 2 i 3 wyroku - w brzmieniu obowiązującym na 23.06.2020 r. w oparciu o art. 4 k.k. - ponieważ przyjmując taki porządek prawny j.w. połączenie kar nie było możliwe z uwagi tej, że A. L. po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania kary pozbawienia wolności (objętej wyrokiem Sądu Krajowego w Neuruppin z dnia 30.05.2018 r.), popełnił przestępstwo, za które orzeczono karę tego samego rodzaju (objętej wyrokiem Sądu Krajowego w Bad Frieienwalde, za które orzeczono karę tego samego rodzaju (objętej wyrokiem Sądu Krajowego w Bad Frieienwalde z dnia 21.01.2020 r.), co skutkowało tym, że orzeczona kara nie podlegała łączeniu z karą odbywaną w czasie popełnienia czynu</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Zarzut ten jest niezasadny. W ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie nie zachodziła sytuacja wynikająca z art. 85 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23.06.2020 r. Należy zwrócić uwagę, że A. L. został skazany przez Sąd Krajowy w Neuruppin w dniu 30.05.2018 r., jednakże wyrok ten uprawomocnił się dopiero w dniu 09.01.2019 r. i wówczas dopiero możliwe było wprowadzenie wobec niego orzeczonej kary 6 lat pozbawienia wolności do</p>		

wykonania. Na gruncie przepisu art. 85 § 3 k.k. pojęcie "odbywania kary" musi być rozumiane dosłownie. Przeszkoda określona w tym przepisie nie zaistnieje w stosunku kary wprowadzonej do wykonania, jeżeli w chwili popełnienia kolejnego przestępstwa przez skazanego, nie jest ona przez niego odbywana (wyrok SN z 1.07.2021 r., II KK 199/21, LEX nr 3194274). „Rozpoczęcie wykonywania kary pozbawienia wolności następuje w chwili osadzenia skazanego w zakładzie karnym, a jeśli skazany jest osadzony już w zakładzie karnym z powodu tymczasowego aresztowania - z momentem uprawomocnienia się wyroku skazującego”³⁰. Rozumienie pojęcia "wykonywanie kary pozbawienia wolności" powinno być co do zasady jednolite zarówno na gruncie przepisu art. 85 § 3 k.k., jak i przepisu art. 85 § 2 k.k., który ustanawia regułę, że podstawą orzeczenia kary łącznej są kary wymierzone i podlegające wykonaniu. Przesłanka negatywna z art. 85 § 3 k.k. odnosi się do każdej kary wymierzonej i wykonywanej wobec sprawcy, który w trakcie jej wykonywania (tj. po rozpoczęciu, a przed jej zakończeniem) dopuszcza się popełnienia kolejnego przestępstwa.”³¹ W niniejszej sprawie w momencie, kiedy A. L. dopuścił się przestępstwa podpalenia celi nie był jeszcze prawomocnie skazany i nie odbywał kary, a jedynie był tymczasowo aresztowany, a postępowanie wcześniejsze jeszcze trwało. Okres tymczasowego aresztowania następnie został mu zaliczony na poczet kary orzeczonej prawomocnie. „Przepis art. 85 § 3 k.k. nie dotyczy zatem takich kar jednostkowych lub łącznych, których odbywanie - jako kolejnych

- skazany miał dopiero rozpocząć po czasie, kiedy dopuścił się nowego przestępstwa. Wiąże się to również z zasadą niewinności (art. 5 § 1 k.p.k.), która też odwołuje się do wyroku prawomocnego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego należy zatem uznać, że rozpoczęcie wykonania kary może rozpocząć się najwcześniej z chwilą uprawomocnienia się wyroku skazującego³². Odrębną kwestią jest zaliczenie na poczet wykonywanej kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie. Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie A. L. dopuścił się kolejnego przestępstwa w dniu 26 sierpnia 2018 r., a zatem jeszcze przed uprawomocnieniem się pierwszego orzeczenia (które nastąpiło w dniu 09.01.2019 r.). Należy jednak podkreślić, iż ten układ procesowy oraz fakt, że kolejne przestępstwo zostało popełnione przez A. L. w związku z pozbawieniem wolności stosowanym z powodu wysokiego prawdopodobieństwa wcześniejszego dokonania czynu zabronionego musiał mieć istotne znaczenie przy wymiarze kary łącznej, co Sąd Apelacyjny uwzględnił powyżej.

3.3.

obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 413 § 1 k.k. i art. 572 k.p.k., polegający na (pkt 3 wyroku), zaniechaniu wskazania przez sąd tego przepisu w sentencji wyroku, jako podstawy prawnej umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego w określonym zakresie, czego wymagało prawidłowe wyrokowanie w takim zakresie, a także zaniechanie wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięć zawartych w pozostałych punktach wydanego

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

	<p>wyroku (punkt 2 5), dot. zaliczenia okresów rzeczywistego pozbawienia wolności oraz kosztów postępowania</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Zarzut ten jest niezasadny. Należy wskazać, iż że tylko w przypadku podniesienia zarzutów naruszenia prawa materialnego i rażącej niewspółmierności kary ustawodawca nie wymaga wykazania, że uchybienie to mogło mieć wpływ na treść orzeczenia. Wówczas bowiem zakłada, że orzeczenie obarczone takim błędem zawsze jest wadliwe. Natomiast gdy podstawą zarzutu odwoławczego jest art. 438 pkt 2 lub 3 k.p.k., to zarzut odwoławczy powinien składać się zawsze z dwóch elementów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wskazania zarzucanego uchybienia co do prawa procesowego lub co do błędu w ustaleniach faktycznych; 2) wskazania, że zarzucane uchybienie mogło mieć wpływ na treść orzeczenia. <p>Trzeba też stanowczo podkreślić, iż nie jest wystarczające samo stwierdzenie w środku odwoławczym, że uchybienie "mogło mieć wpływ na treść orzeczenia", gdyż jest to tylko powtórzenie słów ustawy, które niczego nie wyjaśniają. W związku z tym skarżący powinien wówczas dodatkowo wykazać, dlaczego to uchybienie mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Należy więc wskazać, w jakiej sferze orzekania, gdyby nie stwierdzone uchybienie, mogłoby zapaść inne orzeczenie.</p>		

Nie zawsze bowiem naruszenie przepisów procesowych odbija się negatywnie na treści orzeczenia. Mogą zaistnieć uchybienia, które nie mają takiego wpływu.

33 Wykazanie możliwego wpływu uchybienia na treść orzeczenia jest konieczne dlatego, że przepisy procesowe z reguły nie stanowią wprost podstawy rozstrzygnięcia przywołanej w orzeczeniu. Taką podstawę stanowią z reguły przepisy prawa materialnego (art. 413 § 1 pkt 6). Natomiast przepisy procesowe określają przebieg postępowania, w którym rozstrzygana jest dana kwestia. Wobec tego naruszenie reguł procedowania nie zawsze prowadzi do wydania wadliwego rozstrzygnięcia³⁴. Formułując zarzut obrazy przepisów postępowania Prokurator nie wskazał w niniejszej sprawie, by Sąd Okręgowy wydał wadliwe rozstrzygnięcie co do umorzenia postępowania, zaliczenia okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kary łącznej lub odnośnie kosztów postępowania. Sąd I instancji formułując wyrok powinien niewątpliwie wskazać podstawę prawną rozstrzygnięć, gdyż art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. dotyczy zarówno samego zasadniczego przedmiotu procesu (skazanie, umorzenie, warunkowe umorzenie, uniewinnienie), jak i innych koniecznych rozstrzygnięć, np. co do kosztów procesu (art. 626). Wskazanie zastosowanych przepisów ustawy karnej (§ 1 pkt 6) odnosi się więc zarówno do kwalifikacji prawnej czynu, jak i podstawy prawnej skazania, wymierzenia kary i innych środków, orzeczenia o kosztach i podjęcia wszelkich innych rozstrzygnięć zawartych w wyroku.³⁵ Skarżący nie wskazał jednak jaki wpływ

<p>uchybiecie to moglo wplywac na treść wyroku.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>zmiane zaskarzonego wyroku łącznego poprzez uznanie braku warunków do jego wydania i umorzenie w tym zakresie całego postępowania na podstawie art. 572 k.k., względnie uchylenie zaskarzonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Sąd Apelacyjny uznał, iż zarzuty Prokuratora okazały się niezasadne. Z pewnością Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił możliwość połączenia kar jednostkowych wymierzonych w prawomocnych wyrokach skazujących państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a przejętych do wykonania postanowieniami sądu okręgowego w Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd Apelacyjny po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego uznał, że orzeczona kara łączna również nie wymaga korekty, a zatem wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy w całości. Sąd Apelacyjny nie stwierdził, by zachodziły przesłanki do umorzenia postępowania w całości, gdyż negatywne przesłanki z art. 85 § 3 k.k. w brzmieniu na dzień 23.06.2020 r. nie zachodziły. Nie było również potrzeby merytorycznej korekty rozstrzygnięć w pozostałych punktach wyroku.</p>		

1OKOLICZNOŚCI	PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.1Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wobec niezasadności zarzutów apelacji Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Patrz pkt 3.1	
0.1Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	

0.1Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.1Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	Określając wysokość należnej obrońcy opłaty za postępowanie odwoławcze, Sąd Apelacyjny miał na względzie treść postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 roku w sprawie VKK 549/20 (LEX 3322628) , w którym uznano, że zróżnicowanie wysokości stawek minimalnych za te same czynności podejmowane przez obrońcę z urzędu i obrońcę z wyboru narusza konstytucyjną zasadę równej dla wszystkich ochrony własności i innych praw majątkowych i w konsekwencji narusza art. 64 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 i art. 32 ust. 1 zd. drugie Konstytucji RP. (zob. postanowienie SN z dnia 15 grudnia 2021 r, V KK 549/20, LEX nr 3322628). W konsekwencji Sąd Apelacyjny podzielając przywołane stanowisko jako podstawę określenia wysokości należnych obrońcy kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu przyjął przepisy art. 29 ust. 1

	Ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1651 ze zm.) w zw. z § 11 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.)
1 Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III.	Nadto Sąd Apelacyjny zwolnił skazanego od obowiązku poniesienia wydatków postępowania odwoławczego i obciążył nimi Skarb Państwa w oparciu o treść art. 626 § 1 k.p.k. oraz art. 624 § 1 k.k. w zw. z art. 634 k.p.k.

1 PODPIS

0.1 Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja			
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść	# w całości		
# na niekorzyść			
# w części	#	co do winy	

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność	

	kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1 P. Kobes, Objęcie wyrokiem łącznym kar orzeczonych w innym kraju UE. Omówienie wyroku TS z dnia 15 kwietnia 2021 r., C-221/19 (AV), LEX/el. 2021

2 Tak: P. Dąbrowska-Kłosińska, Skutki wyroków prejudycjalnych TS w postępowaniu przed sądami krajowymi w świetle orzecznictwa i Traktatu z Lizbony, EPS 2010, nr 12, s. 4-15.

3 Tamże

4 wyrok TS z 27.03.1963 r. w połączonych sprawach: 28-30/62, Da Costa en Schaake NV, Jacob Meijer NV, Hoechst-Holland NV v. Netherlands Inland Revenue Administration, ECR 1963, s. 61, par. 5–7, wg zasad określonych w wyroku w sprawie Da Costa.)

5 A. Zalasiński, Obligatoryjność i fakultatywność procedury prejudycjalnej, ABC.

6 P. Dąbrowska-Kłosińska, Skutki wyroków prejudycjalnych TS w postępowaniu przed sądami krajowymi w świetle orzecznictwa i Traktatu z Lizbony, EPS 2010, nr 12, s. 4-15

7 T. T. Koncewicz, 5.1.1. Dialog jako istota postępowania prejudycjalnego [w:] Filozofia europejskiego wymiaru sprawiedliwości. O ewolucji fundamentów unijnego porządku prawnego, Warszawa 2020.

8 Zob. też: M. Muszyński, Pytanie prejudycjalne jako instrument wykładni prawa UE: istota, granice i możliwości kontroli, Prok.i Pr. 2020, nr 7-8, s. 84-112 – również w zakresie naruszenia obowiązku wystąpienia z pytaniem prejudycjalnym.

9 W. Gontarski, Różnicowanie podatników przy odmowie naliczenia i wypłaty odsetek od nadpłaty podatku w świetle wykładni prounijnej. Głosa do wyroku NSA z dnia 4 listopada 2015 r., II FSK 1185/15 , LEX/el. 2016.

10 zob. wyrok z dnia 5 września 2012 r., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo

11 zob. wyroki: z dnia 16 czerwca 2005 r., Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, pkt 47; a także z dnia 5 września 2012 r., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, pkt 55, 56)

12 Wątpliwości co do interpretacji norm w oparciu o uzasadnienia projektów pojawiały się w już literaturze, zob. np. Zygmunt Ziemiński, [w] Andrzej Redelbach, Sławomira Wronkowska, Zygmunt Ziemiński: Zarys teorii państwa i prawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, W-wa 1992 r, s.207

13 D. Kala i M. Klubińska: „Kara łączna i wyrok łączny ” KSSiP 2017

14 Wyrok TS z 15.04.2021 r., C-221/19, AV PRZECIWKO POMORSKI WYDZIAŁ ZAMIEJSCOWY DEPARTAMENTU DO SPRAW PRZESTĘPCZOŚCI ZORGANIZOWANEJ I KORUPCJI PROKURATURY KRAJOWEJ, LEX nr 3160543.

15 publikowana: <https://orka.sejm.gov.pl/zapisy7.nsf/o/61AA52BCD77DE1CCC1257D9300426221/%24File/o393907.pdf>

16 Druk sejmowy 3597

17 tak: S. Buczma, R. Kierzyńska, Nowelizacja prawa karnego z zakresu współpracy sądowej w UE - uwagi na temat recydywy europejskiej i ENA, EPS 2011, nr 9, s. 12-22.

18 D. Wysocki, Glosa do wyroku SN z dnia 21 sierpnia 2007 r., II KK 96/07, OSP 2008, nr 10, s. 112.

19 D. Kala: Postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Zagadnienia karnomaterialne i procesowe, Toruń 2003, str. 24”

20 tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 20 września 2001 r. w sprawie II AKa 154/01, Prokuratura i Prawo 2002/4/26).

21 Wyrok SA w Gdańsku z 30.07.2019 r., II AKa 225/19, LEX nr 2749037.

22 Postanowienie SA w Gdańsku z 11.08.2016 r., II AKz 521/16, KSAG 2016, nr 4, poz. 183-195.

23 zob. podobnie wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdiazsek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, pkt 85

24 Wyrok SA w Gdańsku z 30.07.2019 r., II AKa 225/19, LEX nr 2749037.

25 wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 45

26 wyroki: z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 27; z dnia 5 lipca 2018 r., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, pkt 29

27 zob. podobnie wyroki: z dnia 8 listopada 2016 r., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 36; z dnia 11 stycznia 2017 r., Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, pkt 42

28 Tak również: B. Augustyniak [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX/el. 2022, art. 611(tl).

29 Tak np. Włodzimierz Brazewicz w artykule „Wyrok karny sądu Państwa Unii Europejskiej i sądu polskiego – wydać wyrok łączny czy też odmówić”, artykuł KSAG.2016.1.263”

30 zob. J. Lachowski [w:] V. Konarska-Wrzošek (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2016, teza 7 do art. 85

31 Postanowienie SA w Gdańsku z 4.01.2017 r., II AKz 822/16, KSAG 2017, nr 1, poz. 212-223.

32 por. również: K. Janczukowicz, Popelnienie przestępstwa w czasie odbywania kary jako negatywna przesłanka kary łącznej, LEX/el. 2017

33 por. D. Świecki, „Postępowanie odwoławcze w sprawach karnych – komentarz, orzecznictwo”, LexisNexis, Warszawa 2013, s. 137

34 D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022, art. 438

35 P. Rogoziński [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz do wybranych przepisów, red. S. Steinborn, LEX/el. 2016, art. 413